

Cercetarea cantitativă relevă opiniile angajaților privind un șir de aspecte ce țin de organizarea activității centrului. Astfel asigurarea activității ritmice și eficiența conlucrării cu laboratoarele de referință (ANSP, CDRM) este raportată în proporție de 90 %; 109 respondenți apreciază ca eficientă gestionarea controlului infecției în instituție (de exemplu: pentru facilitarea, eficientizarea și reducerea riscului de infectare s-a creat o bază de date cu informația necesară despre pacient, fiind exclusă toată documentația pe suport de hârtie). O majoritate semnificativă (95,8 %) consideră că prestarea serviciilor medicale sunt în conformitate cu Protocolul Clinic Național privind Infecția cu Coronavirusul de tip nou COVID-19. Printre factorii facilitatori ai activității în Centru, respondenții menționează: managementul eficient, lucrul în echipă, personalul calificat/receptiv.

Concluzii: Centrul COVID-19 Chișinău a fost creat ca răspuns la provocările pandemiei COVID-19, având un rol important în eficientizarea acordării asistenței medicale persoanelor cu statut suspect la infecția COVID-19, fiind recunoscut de către partenerii de dezvoltare și Organizația Mondială a Sănătății, ca o bună practică în gestionarea crizei COVID-19 în Republica Moldova. Fondarea Centrului COVID-19 Chișinău a asigurat optimizarea calității triajului medical al pacienților suspecți la virusul SARS-CoV-2, fapt ce a permis reducerea perioadei de diagnosticare și inițierea tratamentului pacienților confirmați.

Cuvinte cheie: COVID-19, pandemie, avantaje, bariere, management, gestionare, triaj, SARS-CoV-2.

FENOMENUL DE EZITARE LA VACCINARE ÎN RÂNDUL PERSONALULUI MEDICAL ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Aliona DADU

Scopul: Studiarea fenomenului de ezitare la vaccinare a personalului medical pentru elaborarea recomandărilor în vederea creșterii ratei de acoperire vaccinală în rândul populației.

Obiectivele: Analiza experienței și practicilor naționale și internaționale cu privire la vaccinarea personalului medical; studierea percepției personalului medical referitor la vaccinare; evaluarea determinantilor ezitării la vaccinare (influențe contextuale, individuale și specifice vaccinării în rândul lucrătorilor medicali); elaborarea unor recomandări pentru creșterea ratei de acoperire vaccinală în rândul populației.

Materiale și metode: Tipul studiului: mixt, transversal selectiv, descriptiv, cu elemente analitice. Componenta *cantitativă* – aplicarea chestionarului elaborat în interesul studiului. Lotul de cercetare: 604 medici și asistente medicale din instituțiile medico-sanitate publice și private din țară. Chestionarul a fost realizat în *Google Forms* și distribuit on-line. Componenta *calitativă* – 4 interviuri în profunzime și 4 focus grupuri cu medici de diferite specialități și asistente medicale (în total 36 de persoane). *Metodele studiului:* istorică, epidemiologică, sociologică, statistică, comparativă.

Rezultate obținute: Scala 5C a fost adaptată la contextul național, validată și aplicată pentru măsurarea determinantilor psihosociali în rândurile personalului medical.

Mai puțin de jumătate din respondenți sunt de părerea că vaccinurile sunt sigure (47 %), și că deciziile adoptate de autorități sunt bine argumentate (41 %), iar încredere în eficacitatea vaccinurilor o au doar 60 % de respondenți. Circa o jumătate din respondenți (50 %) au o percepție joasă a riscurilor bolilor prevenibile prin vaccinare, iar cu puțin mai mult de jumătate (55 %) sunt încrezuți că bolile prevenite prin vaccinare nu sunt atât de severe ca să necesite vaccinare. O problemă de intensitate diferită reprezintă barierele psihologice (stresul, dificultatea în obținerea vaccinurilor sau relaționarea cu alți lucrători medicali), importante în luarea deciziei de a se vaccina pentru 48 % din respondenți. Respondenții cântăresc bine riscurile și beneficiile înainte de vaccinare pentru ei și/sau pacienții lor. Acest factor a fost relevat la jumătate din intervievați (49 %). Circa 1/3 din respondenți consideră vaccinarea nenesară în condițiile în care toți din jur sunt vaccinați, iar 1/5 nu sunt de acord că vaccinarea este o măsură colectivă de prevenire a bolilor (15 %). O treime din intervievați nu consideră imunitatea colectivă o metodă de protecție și pentru cei ce nu pot fi vaccinați. În ceea ce privește intențiile pentru viitor referitor la vaccinare, 1/5 din respondenți nu vor recomanda vaccinarea (22 %) sau o vor recomanda selectiv (18 %) și nu vor accepta fără îndoială toate vaccinurile recomandate (37 %).

Datele studiului calitativ confirmă rezultatele obținute prin chestionarea personalului medical.

Concluzii: Vaccinurile sunt, fără îndoială, o poveste de succes în sănătatea publică, precum și o resursă medicală incredibil de rentabilă. În ciuda acestui fapt, îngrijorările la nivel mondial cu privire la siguranța lor sunt în creștere, cu riscul creșterii morbidității și mortalității în bolile prevenibile prin vaccinare din cauza refuzului vaccinului, inclusiv în rândul personalului medical. Datele studiului indică că nivelurile scăzute de încredere în combinație cu nivelul înalt de căutare de informații printre lucrătorii medicali indică prezența problemelor în comunicare și

joacă un rol important în fortificarea motivațiilor pentru non-vaccinare în rândul populației generale. Întrucât lacunele de vaccinare a lucrătorilor medicali își pot găsi rădăcinile în cunoașterea incompletă a recomandărilor bazate pe dovezi, planificarea de programe de formare specifice și cursuri de formare pare a fi necesară.

Cuvinte cheie: imunizare, ezitare la vaccinare, determinanți psihosociali, boli prevenibile prin vaccinare, Programe de Imunizare Adaptate.

MANAGEMENTUL DATELOR CU PRIVIRE LA RESURSE UMANE IN SISTEMUL SĂNĂTĂȚII

Aliona ȘIȘMAN

Scopul: Evaluarea managementului datelor privitor la resursele umane din sănătate (RUS) în scopul elaborării unui set de recomandări pentru optimizarea raportărilor statistice.

Obiectivele cercetării: Evaluarea practicilor internaționale și naționale privitor la evaluarea, monitorizarea și colectarea datelor privitor la resursele umane din sănătate; analiza rapoartelor statistice în domeniul personalului din sistemul sănătății; evaluarea opiniei personalului din serviciile resurse umane din instituțiile medicale privitor la raportarea statistică; elaborarea recomandărilor practice în scopul îmbunătățirii metodelor de raportare statistică în domeniul personalului din sistemul sănătății.

Materiale și metode: Tipul studiului: **mixt**. Componenta **cantitativă** – **studiu observațional** cu aplicarea unui chestionar cu privire la calitatea rapoartelor statistice (RS17 și SIERUSS) în domeniul personalului din sistemul sănătății. Eșantionul studiului: 60 de lucrători ai serviciilor resurselor umane din 60 de instituții medicale (spitale republicane, raionale și municipale). Componenta **calitativă** – interviuri semi-structurate (3 interviuri cu angajații ANSP).

Rezultate obținute: Pentru identificarea nivelului de dificultate a completării formularului RS17 comparativ cu sistemul informatic SIERUSS a fost folosită scala Likert cu 5 variante de răspuns: 1 – pentru „foarte ușor de completat” și 5 – pentru „foarte dificil”. Astfel 3,3 % din respondenți consideră că formularul RS17 este foarte ușor de completat, pe când 11,7 % din cei chestionați consideră că foarte ușor de completat este sistemul SIERUSS; 44 % din subiecți găsesc sistemul RS17 fiind de o dificultate medie, iar 33,3 % consideră că SIERUSS are un atare